

OPINIA RADY**z dnia 10 marca 2009 r.****w sprawie zaktualizowanego programu stabilności na lata 2008–2013 przedstawionego przez Irlandię**

(2009/C 68/02)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

PRZEDSTAWIA NINIEJSZĄ OPINIĘ:

- (1) W dniu 10 marca 2009 r. Rada zbadała zaktualizowany program stabilności Irlandii ⁽²⁾ na lata 2008–2013.
- (2) Po ponad dekadzie silnego wzrostu gospodarczego, który w coraz większej mierze napędzany był rosnącym popytem krajowym, obecnie Irlandia przechodzi poważną recesję. Ten stan wywołała znacząca korekta na rynku nieruchomości, a następnie recesja objęła inne sektory gospodarki, do czego przyczynił się światowy kryzys finansowy i recesja w krajach będących głównymi partnerami handlowymi Irlandii.

Doprowadziło to także do bardzo znaczącego pogorszenia finansów publicznych (przy czym saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych, które w 2007 r. wykazywało nieznaczną nadwyżkę, w 2008 r. zamknęło się deficytem na poziomie 6,3 % PKB). Z tego względu władze podjęły środki konsolidacji — różnie rozłożone w czasie — poczynając od połowy roku 2008. W tym kontekście podjęto również środki mające na celu wzmocnienie siły nabywczej i wspieranie systematycznego dostosowywania na rynku nieruchomości, przy jednoczesnej zmianie priorytetów w obszarze inwestycji publicznych na kluczowe projekty. Kluczowym wyzwaniem na nadchodzące lata jest wdrożenie wiarygodnej i zrównoważonej strategii konsolidacji budżetowej w celu przywrócenia zaufania na rynkach przy jednoczesnym przekierowaniu zasobów z sektora budownictwa do sektorów bardziej produktywnych oraz w celu odzyskania konkurencyjności poprzez środki wzmacniające wzrost wydajności pracy i poprzez odpowiednie strategie polityczne w obszarze wynagrodzeń. Utrzymujące się osłabienie sektora finansowego może utrudnić proces dostosowania w perspektywie krótkoterminowej i stanowić dalsze obciążenie dla finansów publicznych. Innym ważnym wyzwaniem jest reforma systemu emerytalnego w celu poprawy stabilności finansów publicznych w perspektywie długoterminowej.

- (3) Scenariusz makroekonomiczny będący podstawą programu przewiduje, że po spadku realnego PKB o 1,4 % w 2008 r. nastąpi dalsze jego obniżenie o 4,0 % w 2009 r. i 0,9 % w 2010 r.; natomiast wzrost umocni się do poziomu wynoszącego średnio 2,9 % w pozostałych latach okresu objętego programem. Na podstawie dostępnych obecnie informacji ⁽³⁾ te założenia dotyczące wzrostu wydają się zasadniczo wiarygodne dla okresu do 2010 r. W odniesieniu do okresu po 2011 r. przewidywania dotyczące wzrostu gospodarczego wydają się dość optymistyczne. Przedstawione w programie prognozy dotyczące inflacji wydają się realistyczne. Podobnie rzecz się ma z przewidywaniami dla deficytu zewnętrznego i konkurencyjności.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1. Dokumenty przytoczone w niniejszym tekście są dostępne na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

⁽²⁾ W tym także dodatek przedłożony w dniu 9 stycznia 2009 r.

⁽³⁾ Ocena uwzględnia w szczególności prognozę służb Komisji ze stycznia 2009 r., a także inne informacje, które uzyskano od tego czasu.

- (4) W śródkresowej prognozie służb Komisji ze stycznia 2009 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2008 r. oszacowano na 6,3 % PKB, natomiast w poprzedniej aktualizacji programu stabilności zakładano, że wyniesie on 0,9 % PKB ⁽¹⁾. Ten znacznie gorszy niż przewidywano wynik odzwierciedla istotny spadek wpływów podatkowych oraz przekraczanie wydatków ⁽²⁾. Cele dotyczące dochodów z podatków nie zostały zrealizowane w związku z trwałą utratą dochodów powiązanych zżywieniem na rynku mieszkaniowym i ogólnie niższą od spodziewanej aktywności gospodarczą. Wprawdzie w lipcu 2008 r. podjęto pewne środki w celu ograniczenia wzrostu wydatków, jednak ich wzrost był wyższy od planowanego, zwłaszcza w przypadku transferów socjalnych, wydatków z tytułu odsetek i inwestycji publicznych. Transfery socjalne spełniają swoją rolę automatycznych stabilizatorów, co znajduje odbicie w wyższych wydatkach powiązanych z bezrobociem.
- (5) Zakłada się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zwiększy się do 9,5 % PKB w 2009 r., głównie wskutek załamania gospodarczego. Rząd przeprowadził uznaniowe zmniejszenie wydatków o blisko 3 % PKB. Przyjęto zarazem pakiet środków na poziomie 0,5 % PKB zapewniających wsparcie gospodarki w reakcji na recesję. Razem oznaczają one ogólne zmniejszenie wydatków o ok. 2,5 % PKB. Obejmuje ono pakiet ogłoszony w dodatku, jednak ponieważ nie podano bliższych informacji nie został on uwzględniony w śródkresowej prognozie służb Komisji. Komisja szacuje, że może on spowodować w roku 2009 oszczędności wynoszące 0,8 % PKB — nieco poniżej 1 % PKB zapowiedzianego przez rząd ⁽³⁾. Mimo zmniejszenia wydatków szacuje się, że deficyt strukturalny (zgodnie z obliczeniami przeprowadzonymi przez służby Komisji na podstawie informacji przedstawionych w programie) zwiększy się o około 2 punkty procentowe PKB w związku z obecnym dostosowaniem na rynku nieruchomości, trudnościami w odpowiednio szybkim zmniejszeniu wzrostu wydatków w reakcji na zmienione warunki gospodarcze oraz znaczną korektę potencjalnego wzrostu w dół.
- (6) Rządowa strategia budżetowa w średnim okresie ma przyczynić się do obniżenia deficytu nominalnego po poziomie poniżej 3 % PKB wartości referencyjnej do roku 2013. Deficyt zaczęłyby się obniżać w 2010 r., a następnie jeszcze szybciej zmniejszać, począwszy od roku 2011. W programie nie zawarto żadnych wskazówek co do tego, kiedy miałyby zostać zrealizowany cel średniookresowy ⁽⁴⁾. Wprawdzie ogłoszono, że począwszy od 2010 r., realizowany będzie roczny cel dotyczący konsolidacji, przy czym łącznie działania będą opiewały na około 7 % PKB w ujęciu nominalnym, jednak nie określono konkretnych środków. Zgodnie z orientacyjnymi prognozami zawartymi w dodatku realizowana będzie strategia konsolidacji głównie opartej na wydatkach. W okresie objętych programem wskaźnik dochodów ma się nieznacznie zwiększyć (o 0,75 punktu procentowego PKB), natomiast wskaźnik wydatków pierwotnych ma wyraźnie się obniżyć (o około 5,25 punktu procentowego, w szczególności w obszarze transferów socjalnych i spożycia publicznego. Przewiduje się, że wydatki z tytułu odsetek jako procent PKB trzykrotnie się zwiększą do poziomu 3,5 % PKB. Czynniki, takie jak szybki wzrost deficytu, zmniejszający się nominalny PKB oraz znacząca korekta przepływów kapitału w 2008 r. w powiązaniu z celowym budowaniem rezerw płynności, powodują podwojenie wskaźnika zadłużenia w latach 2007–2009 oraz przekroczenie wartości referencyjnej wynoszącej 60 %, począwszy od 2010 r.
- (7) Wyniki budżetowe mogą być gorsze w całym okresie objętym programem. Po pierwsze, znaczące zagrożenia wynikają z braku informacji o planowanej strategii konsolidacji po roku 2009, w szczególności w odniesieniu do ścieżki kształtowania się wydatków i dochodów, zwłaszcza w kontekście znaczenia, jakie ma ograniczenie wydatków ⁽⁵⁾. Po drugie, przewidywania dotyczące wzrostu zawarte w scenariuszu gospodarczym mogą się okazać optymistyczne, zwłaszcza w późniejszych latach programu. W świetle zagrożeń dla realizacji celów dotyczących deficytu ewolucja wskaźnika zadłużenia może również okazać się mniej korzystna niż przewidywana w programie. Ponadto istnieją konkretne zagrożenia w odniesieniu do zobowiązań warunkowych wynikające z kryzysu finansowego, w szczególności z możliwymi kolejnymi operacjami dokapitalizowania banków (długi) oraz z rządowymi gwarancjami na rzecz banków (deficyt i zadłużenie, w przypadku gdy będzie konieczne skorzystanie z takich gwarancji).

⁽¹⁾ W dodatku ocenia się, że deficyt w 2008 r. wyniósł 6,3 % PKB. Biorąc pod uwagę przekroczenie określonej w Traktacie wartości referencyjnej, Komisja sporządziła w dniu 18 lutego 2009 r. sprawozdanie przewidziane w art. 104 ust. 3 Traktatu.

⁽²⁾ Wyższe od przewidywanych wydatki spowodowane były: (i) wyższymi od planowanych transferami socjalnymi, (ii) zwiększonymi wydatkami z tytułu odsetek oraz (iii) nieprzewidzianymi w budżecie inwestycjami kapitałowymi, w tym wykupem mostu z płatnym przejazdem Westlink po koszcie 0,3 % PKB.

⁽³⁾ Na początku lutego rząd podał szczegóły dotyczące pakietu, informując, że obejmuje on składkę emerytalną od wynagrodzeń w sektorze publicznym (według wstępnych szacunków 0,5 % PKB w skali roku, przy uwzględnieniu możliwości odliczenia tej składki od podstawy opodatkowania), dalsze ograniczenie inwestycji publicznych (0,2 % PKB) i inne mniej znaczące środki ograniczające wydatki (składające się na 0,2 % PKB w skali roku).

⁽⁴⁾ Program po raz pierwszy zawiera dane liczbowe dotyczące celu średniookresowego, którym ma być saldo strukturalne (tj. saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, bez uwzględnienia środków jednorazowych i innych środków tymczasowych) rządu od — 0,5 % do 0 % PKB, przy czym dla porównania uprzednio wskazanie w tej pozycji brzmiało „poziom bliski równowagi”.

⁽⁵⁾ Władze krajowe ogłosiły, że decyzje polityczne dotyczące podziału planowanych środków na rzecz konsolidacji pomiędzy stroną wydatków i stroną dochodów zostaną przedstawione w kolejnych budżetach.

- (8) Długoterminowy wpływ starzenia się społeczeństwa na budżet w Irlandii jest znacznie powyżej średniej UE, co wynika głównie ze stosunkowo dużego prognozowanego wzrostu wydatków na emerytury w nadchodzących dekadach. Zgodnie z oceną zamieszczoną w programie sytuacja budżetowa w 2008 r., która jest dużo gorsza niż wyjściowa sytuacja z poprzedniego programu, potęguje wpływ starzenia się społeczeństwa na budżet, zwiększając niestabilność. Jeżeli sytuacja budżetowa na 2009 r. przewidywana w śródkresowej prognozie służb Komisji zostałaby uznana za punkt wyjścia, niestabilność byłaby znacznie większa. Wprawdzie gromadzone są aktywa w ramach krajowego funduszu rezerw emerytalnych (National Pension Reserve Fund) w celu wcześniejszego sfinansowania części przyszłych wydatków emerytalnych, jednak przewiduje się, że zadłużenie brutto przekroczy w okresie objętym programem wartość referencyjną określoną w Traktacie. Obniżenie wysokiego deficytu pierwotnego w perspektywie średniookresowej, jak przewiduje się w programie, i wdrożenie reform w celu ograniczenia znaczącego wzrostu wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa przyczyniłoby się do zmniejszenia wysokiego ryzyka dla stabilności finansów publicznych. Wspomniane powyżej zagrożenia związane z wdrożonymi przez Irlandię programami stabilizacji sektora finansowego mogą mieć potencjalnie negatywny wpływ na długoterminową stabilność finansów publicznych, głównie z racji ich wpływu na dług publiczny, jeżeli koszty udostępnionych przez rząd środków nie zostaną w przyszłości w pełni odzyskane.
- (9) Średniookresowe ramy budżetowe Irlandii mają kilka słabych punktów. W szczególności cele budżetowe na lata późniejsze niż ujęte w budżecie, zwłaszcza poziomy wydatków, mogą być zmieniane w kolejnych budżetach. Jak pokazują ostatnie doświadczenia, utrudnia to decydentom, w obliczu (ciągle przybywających) dodatkowych dochodów, utrzymanie ostrożnego kursu polityki budżetowej. Jednocześnie może to też ograniczyć ich zdolność do wiarygodnego zaangażowania na rzecz realizacji strategii konsolidacji w trudnych czasach. Kwestii tych nie podjęto wprawdzie bezpośrednio w programie, jednak rząd utworzył Komisję ds. Opodatkowania oraz „Specjalną Grupę Kontroli ds. Wydatków i Zatrudnienia w Służbie Publicznej” (ang. Special Review Group on Public Service Expenditure and Numbers), które mają wydawać zalecenia dotyczące odpowiednio poprawy systemu opodatkowania i programów wydatków publicznych. Oczekuje się, że na przestrzeni 2009 r. grupy te przedstawią swoje sprawozdania, a władze ogłosiły, że zalecenia zostaną wzięte pod uwagę w procesie decyzyjnym dotyczącym budżetu na 2010 r. i budżetów na kolejne lata.
- (10) Irlandia przyjęła szereg środków mających chronić stabilność sektora finansowego. Podniesiono ustawowy pułap w systemie gwarantowania depozytów do kwoty 100 000 EUR na deponenta. Ustanowiono gwarancje dla uczestniczących banków na szacunkową kwotę 400 mld EUR. W grudniu ogłoszono program dokapitalizowania obejmujący kwotę 10 mld EUR (5 % PKB) dla trzech głównych banków, przy czym planuje się, że program ten zostanie przynajmniej częściowo sfinansowany z krajowego funduszu rezerw emerytalnych. Jednak później jeden z odnośnych banków został przejęty na własność publiczną. Dokapitalizowanie (7 mld EUR zapowiedziane 11 lutego w odniesieniu do pozostałych dwóch banków) ma zostać pokryte z krajowego funduszu rezerw emerytalnych (National Pension Reserve Fund) i przyszłych składek na ten fundusz.
- (11) W świetle wysokiego deficytu i wyraźnie zwiększającego się zadłużenia polityka budżetowa w roku 2009 polega na ogólnej konsolidacji budżetu, zgodnie z „Europejskim planem naprawy gospodarczej” przyjętym w grudniu 2008 r. przez Radę Europejską. Ponadto zgodnie z tym planem Irlandia przyjęła szereg środków służących wsparciu aktywności gospodarczej i wzmocnieniu reform strukturalnych. Pakiet ten stanowi właściwą reakcję na sytuację makrobudżetową. Podjęte przez Irlandię środki ukierunkowane są na wsparcie siły nabywczej gospodarstw domowych oraz inwestycji, zostały zastosowane we właściwym momencie i mają charakter celowy. Konkretnie środki zostały podjęte także na rzecz wsparcia procesu dostosowania na rynku nieruchomości, od którego zaczęło się obecne spowolnienie gospodarcze, natomiast inne środki — w tym pakiet świadczeń socjalnych i pomocy społecznej — zostały ukierunkowane szczególnie na najsłabsze społecznie grupy, które prawdopodobnie najbardziej mogły ucieść wskutek kryzysu. Środki mają charakter bardziej stały niż przejściowy, jednak należy to postrzegać w kontekście faktu, że ogólna strategia budżetowa ukierunkowana jest na zmniejszenie deficytu. Ponadto do poprawy sytuacji mogłyby przyczynić się środki strukturalne, takie jak w dalszym ciągu wysokie inwestycje publiczne w ramach irlandzkiego wieloletniego Krajowego Planu Rozwoju (około 4,5 % PKB rocznie w okresie objętym programem) oraz korzyści podatkowe dla działań w zakresie badań i rozwoju i dla małych rozpoczynających działalność przedsiębiorstw. Środki te związane są ze średniookresowym programem reform i z zaleceniami dla Irlandii, przedstawionymi przez Komisję w dniu 28 stycznia 2009 r. w ramach strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

- (12) Po dalszym pogorszeniu się deficytu w 2009 r. przewiduje się, że będzie następować jego stopniowe zmniejszenie. Zmniejszenie deficytu nominalnego do poziomu poniżej 3 % PKB do 2013 r., jak przewidziano w programie, wymagać będzie jednakże podjęcia działań w związku ze wspomnianymi powyżej znaczącymi zagrożeniami dla realizacji celów budżetowych i gotowości do przyjęcia — w razie konieczności — dodatkowych środków. Plany dotyczące konsolidacji finansów publicznych powinny zostać wsparte odpowiednimi środkami.
- (13) Co do wymagań odnośnie do danych, określonych w kodeksie postępowania dotyczącym programów stabilności i konwergencji, w programie zanotowano brak pewnych danych obowiązkowych i opcjonalnych ⁽¹⁾.

Podsumowując, należy stwierdzić, że po bardzo dużym pogłębieniu się deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2008 r. nastąpi jego dalsze zwiększenie do 9,5 % PKB w 2009 r. Działania na rzecz konsolidacji budżetowej oraz środki mające wspierać gospodarkę są zgodne z Europejskim planem naprawy gospodarczej i można je uznać za pożądane i adekwatne do sytuacji, biorąc pod uwagę wysoki deficyt i wyraźnie rosnące zadłużenie. W programie przewiduje się, że po pogorszeniu się sytuacji budżetowej w 2009 r. będzie następować obniżanie się deficytu do wartości poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB do 2013 r., natomiast w przypadku długu ma nastąpić przekroczenie wartości referencyjnej w wysokości 60 %, począwszy od 2010 r. Towarzyszyłoby temu szybkie ożywienie się działalności gospodarczej po roku 2010. Wyniki budżetowe mogą być gorsze w całym okresie objętym programem, głównie w związku z (i) brakiem informacji o przewidzianych środkach konsolidacji po 2009 r. oraz (ii) optymistyczną prognozą makroekonomiczną, zwłaszcza w późniejszych latach programu. Pozostałe zagrożenia powiązane są z środkami przyjętymi w celu wsparcia sektora finansowego. Istnieje potrzeba przywrócenia konkurencyjności za pomocą środków zwiększających wzrost produktywności oraz odpowiedniej polityki płac. Zmniejszenie deficytu nominalnego do poziomu poniżej 3 % PKB do 2013 r., jak przewidziano w programie, wymagać będzie podjęcia działań w związku ze znaczącymi zagrożeniami dla realizacji celów budżetowych i gotowości do przyjęcia — w razie konieczności — dodatkowych środków. Ponadto w celu poprawy długoterminowej stabilności finansów publicznych należy wesprzeć plany dotyczące konsolidacji odpowiednimi środkami.

W świetle powyższej oceny wzywa się Irlandię do:

- (i) ograniczenia wzrostu deficytu w 2009 r. oraz określenia i rygorystycznego wdrożenia istotnych rocznych posunięć w ramach szeroko zakrojonego programu konsolidacji finansów publicznych na rok 2010 i lata następne;
- (ii) wzmocnienia wiążącego charakteru średniookresowych ram budżetowych, a także ścisłego monitorowania przestrzegania celów budżetowych w ciągu roku, tak aby ograniczyć zagrożenia dla dostosowania;
- (iii) poprawy długoterminowej stabilności finansów publicznych poprzez wdrożenie dalszych środków w ramach reformy systemu emerytalnego, obok działań na rzecz osiągnięcia konsolidacji budżetowej, w związku z przewidywanym znaczącym wzrostem wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa, a także przewidywanym w okresie objętym programem, jakkolwiek z niskiego poziomu wyjściowego, wzrostem zadłużenia.

Porównanie głównych prognoz makroekonomicznych i budżetowych

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Realny PKB (zmiana w %)	PS styczeń 2009	6,0	- 1,4	- 4,0	- 0,9	2,3	3,4	3,0
	KOM styczeń 2009	6,0	- 2,0	- 5,0	0,0	bd.	bd.	bd.
	<i>PS listopad 2007</i>	4,8	3,0	3,5	4,1	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>
Inflacja HICP (%)	PS styczeń 2009	2,8	3,1	0,5	1,5	1,8	1,8	1,8
	KOM styczeń 2009	2,9	3,1	0,7	1,8	bd.	bd.	bd.
	<i>PS listopad 2007</i>	2,8	2,4	2,0	1,8	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>

⁽¹⁾ W szczególności, jeśli chodzi o wymagane dane, nie podano jedynie nominalnego efektywnego kursu walutowego, unijnego wzrostu PKB i wzrostu odpowiednich rynków zagranicznych. W przypadku danych opcjonalnych brakuje między innymi danych dotyczących wyników poszczególnych sektorów oraz wydatków publicznych w układzie kalkulacyjnym.

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Luka produktowa ⁽¹⁾ (% potencjalnego PKB)	PS styczeń 2009	4,4	0,5	- 3,5	- 4,1	- 3,4	- 1,6	- 0,5
	KOM styczeń 2009 ⁽³⁾	4,4	0,1	- 4,5	- 4,2	bd.	bd.	bd.
	<i>PS listopad 2007</i>	- 0,5	- 1,3	- 1,5	- 0,7	bd.	bd.	bd.
Wierzytelności/zadłużenie netto wobec reszty świata (% PKB)	PS styczeń 2009	- 5,4	- 6,3	- 4,2	- 3,5	- 3,4	- 3,0	- 2,8
	KOM styczeń 2009	- 5,4	- 5,7	- 3,3	- 3,2	bd.	bd.	bd.
	<i>PS listopad 2007</i>	- 4,4	- 3,9	- 3,5	- 3,1	bd.	bd.	bd.
Dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2009	35,7	33,6	33,7	34,4	34,6	33,9	34,4
	KOM styczeń 2009	35,7	33,7	33,7	33,9	bd.	bd.	bd.
	<i>PS listopad 2007</i>	36,6	36,1	35,8	35,4	bd.	bd.	bd.
Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2009	35,4	39,9	43,3	43,4	41,0	38,7	37,0
	KOM styczeń 2009	35,4	40,0	44,7	46,9	bd.	bd.	bd.
	<i>PS listopad 2007</i>	36,1	37,0	36,9	36,5	bd.	bd.	bd.
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2009 ⁽²⁾	0,2	- 6,3	- 9,5	- 9,0	- 6,4	- 4,8	- 2,6
	KOM styczeń 2009	0,2	- 6,3	- 11,0	- 13,0	bd.	bd.	bd.
	<i>PS listopad 2007</i>	0,5	- 0,9	- 1,1	- 1,0	bd.	bd.	bd.
Saldo pierwotne (% PKB)	PS styczeń 2009	1,2	- 5,2	- 7,3	- 6,4	- 3,5	- 1,7	0,7
	KOM styczeń 2009	1,2	- 5,2	- 8,7	- 10,3	bd.	bd.	bd.
	<i>PS listopad 2007</i>	1,4	0,0	- 0,1	0,0	bd.	bd.	bd.
Saldo dostosowane cyklicznie ⁽¹⁾ (% PKB)	PS styczeń 2009	- 1,5	- 6,5	- 8,1	- 7,4	- 5,0	- 4,1	- 2,4
	KOM styczeń 2009	- 1,5	- 6,3	- 9,1	- 11,3	bd.	bd.	bd.
	<i>PS listopad 2007</i>	0,7	- 0,4	- 0,5	- 0,7	bd.	bd.	bd.
Saldo strukturalne ⁽⁴⁾ (% PKB)	PS styczeń 2009	- 1,7	- 6,2	- 8,1	- 7,4	- 5,0	- 4,1	- 2,4
	KOM styczeń 2009	- 1,5	- 6,3	- 9,4	- 11,3	bd.	bd.	bd.
	<i>PS listopad 2007</i>	0,5	- 0,4	- 0,5	- 0,7	bd.	bd.	bd.

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dług publiczny brutto (% PKB)	PS styczeń 2009	24,8	40,6	52,7	62,3	65,7	66,2	64,5
	KOM styczeń 2009	24,8	40,8	54,8	68,2	bd.	bd.	bd.
	PS listopad 2007	25,1	25,9	27,6	28,7	bd.	bd.	bd.

Uwagi:

- (¹) odane w programie wartości luki produktowej oraz salda dostosowanego cyklicznie zostały przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji przedstawionych w programie.
- (²) Cele dla salda sektora instytucji rządowych i samorządowych obejmują niesprecyzowane jak dotąd roczne środki konsolidacji na poziomie 2,25 % PKB w 2010 r., 2 % w 2011 r., 1,75 % w 2012 r., i 1,5 % w 2013 r. Trwa proces określania dodatkowych środków konsolidacji na 2009 r. (1 % PKB).
- (³) W oparciu o szacowany potencjalny wzrost o: 4,0 %, 2,2 %, -0,4 % i -0,4 % odpowiednio w okresie 2007–2010.
- (⁴) Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne z wyłączeniem środków jednorazowych i innych środków tymczasowych. Środki jednorazowe i inne środki tymczasowe wynoszą 0,3 % PKB w roku 2008 (przyczynią się do zwiększenia deficytu) zgodnie z najnowszym programem i 0,3 % w 2009 (przyczynią się do zmniejszenia deficytu) zgodnie ze śródkresową prognozą służb Komisji ze stycznia.

Źródło:

Program stabilności (PS); prognozy śródkresowe służb Komisji ze stycznia 2009 r. (KOM); obliczenia służb Komisji.